

Mobiliteitsalliantie: houd verduurzaming betaalbaar met transitiefonds duurzame mobiliteit

Binnenkort vindt in de Tweede Kamer het debat over het aanvullend klimaatpakket plaats. In voorbereiding op dit debat geeft de Mobiliteitsalliantie u graag de volgende aandachtspunten mee.

De Mobiliteitsalliantie wil bijdragen aan het behalen van de klimaatdoelen door de sector te verduurzamen. Als sector hebben wij echter zorgen over de betaalbaarheid van mobiliteit en de kosten die burgers en bedrijven moeten maken om de sector te verduurzamen. Mobiliteit is voor veel huishoudens de op één na grootste uitgavenpost, na wonen. Als de rekening voor de verduurzaming bij burgers en bedrijven wordt neergelegd, komt de bereikbaarheid van werk, zorg, onderwijs en recreatie onder druk te staan.

Het is dan ook opmerkelijk dat slechts 1,7% van het Klimaatfonds naar mobiliteit gaat, terwijl de sector 18% van de CO₂-reductie moet realiseren. Daarom roepen we het Rijk op het Klimaatfonds uit te breiden met een transitiefonds duurzame mobiliteit. De klimaatopgave en beschikbare gelden per sector moeten meer met elkaar in verhouding zijn. Pas dan kunnen Nederlanders duurzaam én betaalbaar mobiel blijven – een belangrijke randvoorwaarde om deel te nemen aan het maatschappelijke verkeer.

Houd hernieuwbare brandstoffen betaalbaar en voorkom netcongestie

De Mobiliteitsalliantie is positief over de inzet van hernieuwbare brandstoffen, maar vraagt de politiek daarbij wel oog te hebben voor de betaalbaarheid door een mogelijke prijscompensatie, en technische inzetbaarheid binnen het bestaande wagenpark. Een belangrijke randvoorwaarde voor duurzame (en zware) mobiliteit is een adequate laad- en tankinfrastructuur. Dat geldt in het bijzonder voor het goederenvervoer, dat vanwege de zero emissie zones in steden vanaf 2025 al over moet naar elektrische trucks. Het energienet moet zo snel mogelijk ruimte bieden voor voldoende laadinfrastructuur aan deze transportbedrijven, willen de ZE-zones in 2025 in gebruik genomen kunnen worden. Het aanvullend klimaatpakket maakt extra geld vrij voor laadinfrastructuur, maar voorsnog is onduidelijk welke stappen het kabinet neemt om netcongestie, specifiek voor het aanleggen en gebruiken van laadinfrastructuur, te voorkomen.

Kom met ambitieuzere inzet voor (het combineren van) duurzame mobiliteit zoals lopen, fiets, openbaar vervoer en de schone auto

De Mobiliteitsalliantie mist in het aanvullend klimaatpakket maatregelen voor het stimuleren van schone en duurzame mobiliteit. We moeten van elke kilometer een schone kilometer maken en ruimte bieden aan het combineren van verschillende modaliteiten. De Mobiliteitsalliantie bepleit daarom het stimuleren van zowel de verduurzaming van fossiel aangedreven mobiliteit naar nulmissie als het stimuleren van mobiliteit die al duurzaam is: te voet, te fiets en met het openbaar vervoer. Alle vervoersmodaliteiten moeten een volwaardige plek krijgen in de modellen die worden gebruikt om de effecten van het klimaatbeleid te monitoren. Daarbij is het voorsnog onduidelijk welke maatregelen vallen onder de maatregel 'vergroenen reisgedrag'.

Zet extra in op fiets en LEV's

De fiets en licht elektrische voertuigen (LEV's) zijn bij uitstek het vervoersmiddel voor korte afstanden. Dat betekent dat de fiets en LEV's een niet te verwaarlozen bijdrage kunnen leveren aan de CO₂-doelstellingen op het gebied van mobiliteit en de CO₂-doelstelling voor werkgebonden mobiliteit. We zien niet voor niets dat in andere Europese landen en Europa juist wordt ingezet op investeren in fietsinfrastructuur en voorzieningen in de klimaatdeals.

Extra inzet op het onder de aandacht brengen van de leasefietsregeling en werkgevers en werknemers wijzen op de mogelijkheid tot het vergoeden van de belastingvrije kilometervergoeding voor fiets, gemotoriseerde tweewieler en auto kan zorgen voor meer betaalbare schone mobiliteit. Daarbij ziet de

Mobiliteitsalliantie voordelen in het openstellen van subsidieregelingen voor cargo-bikes, ter ondersteuning van zero-emissie stadslogistiek.

Ondersteun het openbaar vervoer; neem belemmeringen weg

Het openbaar vervoer is een duurzame vervoersoptie voor zowel de korte als (middel)lange afstand. Het OV heeft door corona een moeilijke periode gekend. Aansluitend werd de sector geconfronteerd met hoge energieprijzen, inflatie en tegenvallende reizigersaantallen. Daardoor lopen de kosten voor reizigers op en staat het aanbod onder druk. Zo dreigt het OV in een neerwaartse spiraal te komen, terwijl een belangrijk onderdeel is van de oplossing voor klimaatopgave. Om de verduurzaming van mobiliteit vorm te geven, is het dan ook van belang om de beschikbaarheid en betaalbaarheid van het OV te garanderen. In dat kader is het van belang om:

- Maatregelen te nemen waarmee het OV robuust kan herstellen en de weg omhoog kan vinden. Afgelopen periode hebben het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, decentrale overheden, vervoerders en andere stakeholders een maatregelenpakket samengesteld waarin alle partijen een bijdrage leveren.¹ Het Rijk heeft echter de boodschap afgegeven dit pakket niet te kunnen bekostigen. Wij vragen om de opties in het pakket te heroverwegen, zeker in het kader van het stimuleren van duurzame mobiliteit.
- Administratieve en fiscale belemmeringen om met het OV te reizen, weg te nemen. Op dit moment zijn de regelingen vaak ingewikkeld en onaantrekkelijk. OV-gebruik kan op diverse manieren worden aangemoedigd, zoals met het invoeren van een laag bijtellingspercentage (bijvoorbeeld 7%) voor een onbeperkt reizen abonnement met het openbaar vervoer en het aanbieden van voordeelkaarten voor gezinsleden van een werknemer tegen een laag bijtellingspercentage.

Kies voor gewichtscorrectie in de MRB voor elektrische auto's en herintroduceer de bijtellingskorting voor duurzame auto's

De door het kabinet gemaakte keuze om voor elektrische auto's geen gewichtscorrectie in de MRB door te voeren, zal ertoe leiden dat de maandelijkse kosten voor een elektrische auto 60% hoger komen te liggen dan voor een vergelijkbare benzineauto. Dit zal veel consumenten ervan weerhouden om een (tweedehands) elektrische auto aan te schaffen. Zij kijken immers goed naar de maandelijkse kosten. De MRB-vrijstelling is altijd een krachtig instrument geweest. Een gewichtskorting is minder krachtig, maar wel essentieel om consumenten te verleiden een elektrische auto aan te schaffen. Ook het wegvallen van de bijtellingskorting voor elektrische auto's zal een negatieve impact hebben op de groei van schone duurzame auto's.

Het opvangen van grondslagerosie zet de transitie naar schone en duurzame mobiliteit klem

Investerings in duurzame en schone mobiliteit zijn een maatschappelijke investering in een schone en duurzame toekomst. Het verlies aan belastinginkomsten als gevolg van onder andere minder gebruik van benzine en diesel is wat de Mobiliteitsalliantie betreft een maatschappelijke transitie en hoort daarom niet (volledig) te worden opgevangen door de sector mobiliteit. Voor het draagvlak onder het klimaatbeleid is het juist van belang om de automobilist en reiziger die nog niet kan meekomen met de energietransitie te ondersteunen. Door het vast blijven houden aan het opvangen van grondslagerosie wordt de automobilist en reiziger de dupe van het op orde houden van de inkomsten van de overheid.

Over de Mobiliteitsalliantie

De Mobiliteitsalliantie is een uniek samenwerkingsverband van 26 partijen die zich inzetten voor betaalbare, toegankelijke en schone mobiliteit in Nederland. Dit vraagt om een vernieuwing naar een nieuw en slimmer mobiliteitssysteem waarin keuzevrijheid en flexibiliteit van mobiliteit van goederen en personen centraal staat.

¹ Kamerbrief 21-02-2023, 'Resultaten van de NOVB-conferentie d.d. 16 februari jl.' - IenW/BSK-2023/40513

De Mobiteitsalliantie bestaat uit: Keolis – GVB – EBS – FEHAC – KNV – HTM – Qbuzz – NKC - MKB-Infra – TLN – RAI Vereniging – RET – Fietzersbond – Transdev – VNA - ANWB – KNAC – NS – Arriva – Rover – Vereniging Zakelijke Rijders – BOVAG- Bouwend Nederland – OV-NL – Schiphol – Wandelnet.